

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/772/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614204712
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6614204712.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Renáty Deákovej, v právnej veci navrhovateľa C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. X, Y., zastúpený advokátkou JUDr. Erikou Mochackou, Advokátska kancelária so sídlom T. G. Masaryka 14/A, Lučenec, proti odporkyni I. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XX, B., v konaní o zrušenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/35/2014-23 z 20. 05. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že z r u š u j e vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyni, určenú naposledy rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12CoP/4/2010-46 z 18. 03. 2010, dňom 25. 03. 2014.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd návrh navrhovateľa na zrušenie jeho vyživovacej povinnosti voči odporkyni dňom 10. 03. 2014 zamietol s odôvodnením, že nadobudnutie plnoletosti dieťaťa, na ktoré bolo určené výživné rozhodnutím súdu nemá pre trvanie vyživovacej povinnosti rodičov voči tomuto dieťaťu žiadny význam. Rozhodnutie súdu, ktorým bola rodičovi určená vyživovacia povinnosť počas jeho maloletosti nestráca účinnosť ani po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa. Pri riešení otázky, či vyživovacia povinnosť dieťaťu nezanikla v dôsledku toho, že oprávnená osoba je schopná sama sa živiť, nemožno vychádzať len zo skutočnosti, že dieťa skončilo základnú školskú dochádzku a nie je v učebnom pomere, je dostatočne vyvinuté a práceschopné, ale za rozhodujúce treba považovať, či vzhľadom na konkrétne okolnosti má dieťa skutočne možnosť samo sa živiť. Odporkyňa nenadobudla schopnosť sama sa živiť, aj keď v čase rozhodovania súdu nepokračuje v štúdiu na strednej škole. Odporkyňa sa od 09. 03. 2013 do februára 2014 na základe rozhodnutia súdu podrobovala liečeniu v Resocializačnom stredisku "Čistý deň", n.o., Galanta. Odporkyňa mieni pokračovať na štúdiu na strednej škole, ale nastúpiť môže až 01. 09. 2014, preto je dôvodné, aby si rodičia voči nej naďalej plnili vyživovaciu povinnosť. Na problémoch, do ktorých sa dcéra v dôsledku užívania nedovolených látok dostala, majú podiel aj rodičia, ktorí sa po rozvoде nesústredili na starostlivosť o dieťa, iba o sústavné riešenie výšky výživného. Ak by odporkyňa v školskom roku 2014/2015 nezačala študovať, príp. ak by si našla zamestnanie skôr, iba vtedy by prichádzalo do úvahy zrušenie vyživovacej povinnosti otca.

Odporkyňa, ktorá bola v konaní úspešná, si náhradu trov konania neuplatnila.

Rozsudok okresného súdu napadol odvolaním navrhovateľ. Okresnému súdu vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z

nesprávneho právneho posúdenia veci. Skutkový záver okresného súdu, že odporkyňa nenadobudla schopnosť sama sa živiť nie je správny. Nie je pravdivé tvrdenie okresného súdu, že sa navrhovateľ o odporkyňu nezaujíma a že o ňu neprejavuje záujem. Navrhovateľ navštevoval odporkyňu v resocializačnom stredisku. Pri každej návšteve jej nakúpil veci, ktoré potrebovala, či už to bolo jedlo alebo oblečenie. Odporkyňa bez jeho súhlasu ukončila pobyt v resocializačnom stredisku. Navrhovateľ chcel, aby odporkyňa v liečbe pokračovala z dôvodu hrozby rizika recidívy. Napriek tomu odporkyňa aj s matkou žiadali, aby po dovŕšení plnoletosti odporkyňa resocializačné stredisko opustila. Odporkyňa vedela, že štúdiom na Strednej odbornej škole hotelových služieb a dopravy v B. mala prerušené len do 31. 08. 2013 a že v ďalšom štúdiu môže pokračovať až od septembra 2014. Napriek tomu po návrate z resocializačného strediska túto situáciu žiadnym spôsobom neriešili. Prihlášku si podala odporkyňa iba na jednu strednú školu. Počas obdobia od návratu z resocializačného strediska do možného nástupu do školy 01. 09. 2014 si nehľadá akékoľvek zamestnanie. Podľa jej vyjadrenia pred okresným súdom chce pracovať len ako čašníčka, ale v tomto odbore pre neukončené vzdelanie nemá možnosť získať zamestnanie. Navrhovateľ má vedomosť, že odporkyňa na Strednú odbornú školu hotelových služieb a dopravy v B. prijatá nebola. Svedčí o tom potvrdenie z 02. 06. 2014, vydané Strednou odbornou školou hotelových služieb a dopravy B., podľa ktorého I. D., nar. XX. XX. XXXX nebude od 01. 09. 2014 žiačkou Strednej odbornej školy hotelových služieb a dopravy v B..

Navrhovateľ nesúhlasí s názorom okresného súdu, že problémy s výchovou odporkyne vznikli tiež z dôvodu, že rodičia odporkyne sa po rozvoze manželstva nesústredili na výchovu dieťaťa, ale iba na riešenie výšky výživného. Navrhovateľ prejavuje záujem o svoju dcéru, bol proti, aby opustila resocializačné zariadenie po dovŕšení 18.roku veku. Vedel, že do možného nástupu odporkyne do školy v septembri 2014 nastane vákuum, a preto je vhodnejšie pre odporkyňu zotrvať v resocializačnom zariadení, a aj takto predísť nebezpečenstvu recidívy. U odporkyne je potrebné, aby mala čas vyplnený aktivitami, či už prácou alebo štúdiom. Počas neprítomnosti matky je dcéra sama. O navrhovateľa záujem prejavuje iba sporadicky. Vzhľadom na vek odporkyne nie je možné donútiť ju k stretnutiam s otcom. Zriedkavý kontakt s otcom je aj zavinením odporkyne. Dcéra kontaktuje otca iba keď potrebuje peniaze. Naposledy otec prispel dcére na kurz v autoškole.

Právny názor okresného súdu, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyne trvá, nie je v súlade s § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, ani s § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), podľa ktorého vyživovacia povinnosť rodiča voči deťom trvá dovtedy, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť a nezohľadňuje ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňujúce zmeniť rozhodnutia o výživnom, ak sa menia pomery. Navrhol, aby rozsudok okresného súdu zmenil odvolací súd tak, že vyživovaciu povinnosť otca C. D. k dcére I. D., určenú naposledy rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12CoP/4/2010-46 z 18. 03. 2010 zruší s účinnosťou od 25. 03. 2014.

Okresný súd odporkyne doručil odvolanie navrhovateľa s výzvou na vyjadrenie k podanému odvolaniu. Odporkyňa na výzvu súdu nereagovala.

Súd prvého stupňa o veci rozhodol na nariadenom pojednávaní. Vo veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, ktoré nie je potrebné zopakovať, ani doplniť. Prejednanie veci nevyžaduje dôležitý verejný záujem. Nejde o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Po tomto zistení odvolací súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Návrhom na začatie konania, doručeným Okresnému súdu Lučenec dňa 25. 03. 2014 sa domáhal navrhovateľ zrušenia vyživovacej povinnosti voči odporkyne dňom 10. 03. 2014 s odôvodnením, že 09. 03. 2014 odporkyňa nadobudla plnoletosť, opustila Resocializačné stredisko „Čistý deň“ n. o., so sídlom v Galante, kde sa podrobila liečeniu, býva u matky, v štúdiu na strednej škole nepokračuje, ani nepracuje. Podľa názoru navrhovateľa odporkyňa nie je na neho odkázaná výživou.

Okresný súd vypočul účastníkov, vykonal dôkaz súdnymi spismi, týkajúcich sa vyživovacej povinnosti a výchovných opatrení vo vzťahu k odporkyne, vypočul ako svedkyňu matku odporkyne, urobil dopyt

na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, aj Strednú odbornú školu, X. cesta 83, B. a zistil, že odporkyňa pochádza z rozvedeného manželstva navrhovateľa C. D. a matky odporkyne P. D.. O povinnosti navrhovateľa platiť výživné na odporkyňu bolo rozhodnuté naposledy rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12CoP/4/2010-46 z 18. 03. 2010, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/203/2009 tak, že otcovi bola znížená vyživovacia povinnosť voči vtedy maloletej I. zo sumy 57 € mesačne na sumu 40 € mesačne. Na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec bola odporkyňa ako maloletá dňom 06. 02. 2013 rozhodnutím Okresného súdu Lučenec č. k. 17PPom/2/2013-5 z 05. 02. 2013 umiestnená v Resocializačnom stredisku „Čistý deň“ v Galante z dôvodu, že sa stretávala s dospelými priateľmi vo veku od 25 do 30 rokov, ktorí podľa jej udania boli dílfermi drog, túlala sa po nociach, nikoho nerešpektovala, sama požívala omamné a psychotropné látky, nechodila do školy. Pobyt v resocializačnom stredisku odporkyňa ukončila, ako náhle dovŕšila 18. rok veku na základe vlastného rozhodnutia. V období od 01. 09. 2013 do 04. 02. 2013 bola odporkyňa žiačkou 1. ročníka Strednej odbornej školy hotelových služieb a dopravy B. v odbore čašník - servírka a od 05. 02. 2013 do 31. 08. 2013 mala prerušené štúdium na základe žiadosti matky zo zdravotných dôvodov. Od 01. 09. 2013 do školy nenastúpila a jej štúdium v školskom roku 2014/2015 závisí od jej záujmu študovať a od skutočnosti, či bude na toto štúdium prijatá. Na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec podala odporkyňa dňa 23. 04. 2014 žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie. V čase rozhodovania okresného súdu odporkyňa neštudovala, ani nikde nepracovala.

Tieto skutkové zistenia okresného súdu vyplývajú z vykonaných dôkazov. Sú správne a úplne postačujúce pre rozhodnutie súdu o návrhu otca na zrušenie jeho vyživovacej povinnosti voči dcére. Odvolací súd sa uvedenými zisteniami okresného súdu v plnom rozsahu stotožňuje a z nich pri rozhodovaní o odvolaní navrhovateľa vychádzal.

Podľa § 62 ods. 1, 3 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Každý rodič, bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Názor okresného súdu, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom vyplýva priamo zo zákona a trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť je správny. Odvolací súd súhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, že veková hranica 18 rokov nemá v konaní o vyživovacej povinnosti iný význam než procesný, že dieťa koná samé za seba a nemusí byť zastúpené zákonným zástupcom. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že pri riešení otázky, či vyživovacia povinnosť dieťaťu nezaniká v dôsledku toho, že oprávnená osoba je schopná sama sa živiť, je potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti, či dieťa skutočne má možnosť samé sa živiť. Okresný súd ale nesprávne vyhodnotil skutkové zistenia o súčasnom spôsobe života odporkyne vo vzťahu k záveru, či je odporkyňa schopná sama sa živiť a dospel tiež k nesprávnemu právnemu záveru v otázke, či vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni podľa § 62 Zákona o rodine trvá.

Ustanovenie § 62 Zákona o rodine je potrebné vnímať komplexne. Pre určenie vyživovacej povinnosti rodiča je rozhodujúcich viacero faktorov: ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, či rodičia žijú spolu, aké sú osobné schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, či ide o nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa, či je dieťa schopné samé sa živiť.

Odvolací súd súhlasí s názorom navrhovateľa, že odporkyňa je schopná (mala by byť) sama sa živiť, i keď nemá ukončené stredoškolské vzdelanie a vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni zanikla. Odporkyňa je pľnoletá. Nepripravuje sa sústavne na budúce povolanie. Nie je nezaopatreným dieťaťom. Pojmy sústavná príprava dieťaťa na povolanie a nezaopatrené dieťa definuje viacero zákonov, ktorých účelom je zabezpečenie starostlivosti o nezaopatrené dieťa.

Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení za nezaopatrené dieťa v § 3 ods. 1 považuje dieťa do skončenia povinnej školskej

dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25. rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom alebo sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz. Za sústavnú prípravu dieťaťa na povolanie sa podľa § 4 tohto zákona považuje štúdium organizované na strednej škole dennou formou, alebo ktoré sa uskutočňuje na vysokej škole dennou formou. Rovnako definuje nezaopatrené dieťa aj zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v § 9, podľa ktorého nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa: a) do skončenia povinnej školskej dochádzky, b) po skončení povinnej školskej dochádzky najdlhšie do dovŕšenia 26. rokov veku, ak: 1) sa sústavne pripravuje na povolanie, 2) pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť alebo 3) pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je schopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť. Zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu SR č. 615/2006 Z. z. viaže nárok na náhradné výživné nielen na rozhodnutie súdu o vyživovacej povinnosti vo vzťahu k nezaopatrenému dieťaťu, ale aj k povinnosti dieťaťa plniť si povinnú školskú dochádzku. Politika štátu v otázke vyživovacej povinnosti rodičov a štátnych dávok, ktoré majú napomáhať výchove a výžive detí má základ v názore, že je nevyhnutné, aby sa rodičia a štát postarali výchovou a výživou, (príp. inými dávkami) o deti, ktoré nie sú schopné samé sa živiť, ale najdlhšie do 25. alebo 26. roku veku (v závislosti od dávok, ktoré sa majú poskytnúť). Odporkyňa nie je nezaopatreným dieťaťom. Nepripravuje sa sústavne na budúce povolanie, a to nie pre nepriaznivý zdravotný stav alebo iné zákonné prekážky, ale z vlastného rozhodnutia. Je plnoletá a o pomoc pri hľadaní zamestnania požiadala príslušný orgán Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Navrhovateľ odôvodnene vytýka okresnému súdu, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, či je odporkyňa schopná sama sa živiť, keď neprihliadol na zákonnú úpravu v § 154 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. V čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu a vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu sa odporkyňa nepripravuje sústavne na budúce povolanie. Nič jej nebráni, aby sa zamestnala a vlastnou prácou užívala. Nedostatok pracovných príležitostí v regióne Lučenec nie je možné riešiť prenesením povinností odporkyne postarať sa o seba na jej otca.

Okresný súd z nesprávnych skutkových zistení vyvodil nesprávny právny záver, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine stále trvá z dôvodu, že odporkyňa nie je schopná sama sa živiť. Odvolací súd z dôvodu odlišného právneho posúdenia veci v otázke zániku vyživovacej povinnosti otca podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine voči odporkyni zmenil rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. tak, že vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyni zrušil dňom 25. 03. 2014, od dátumu, ako požadoval navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z dôvodu, že minimálne dňom 25. 03. 2014 mala možnosť odporkyňa ako osoba plne spôsobilá na právne úkony získať zamestnanie a obstaráť si príjem, ktorým by uhrádzala náklady na živobytie a stratila odkázanosť na výživu od navrhovateľa. Odvolanie navrhovateľa bolo dôvodné, preto mu odvolací súd vyhovel.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že náhradu trov konania navrhovateľovi napriek jeho úspechu v konaní nepriznal z dôvodu, že sa práva na náhradu trov konania navrhovateľ výslovne vzdal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.